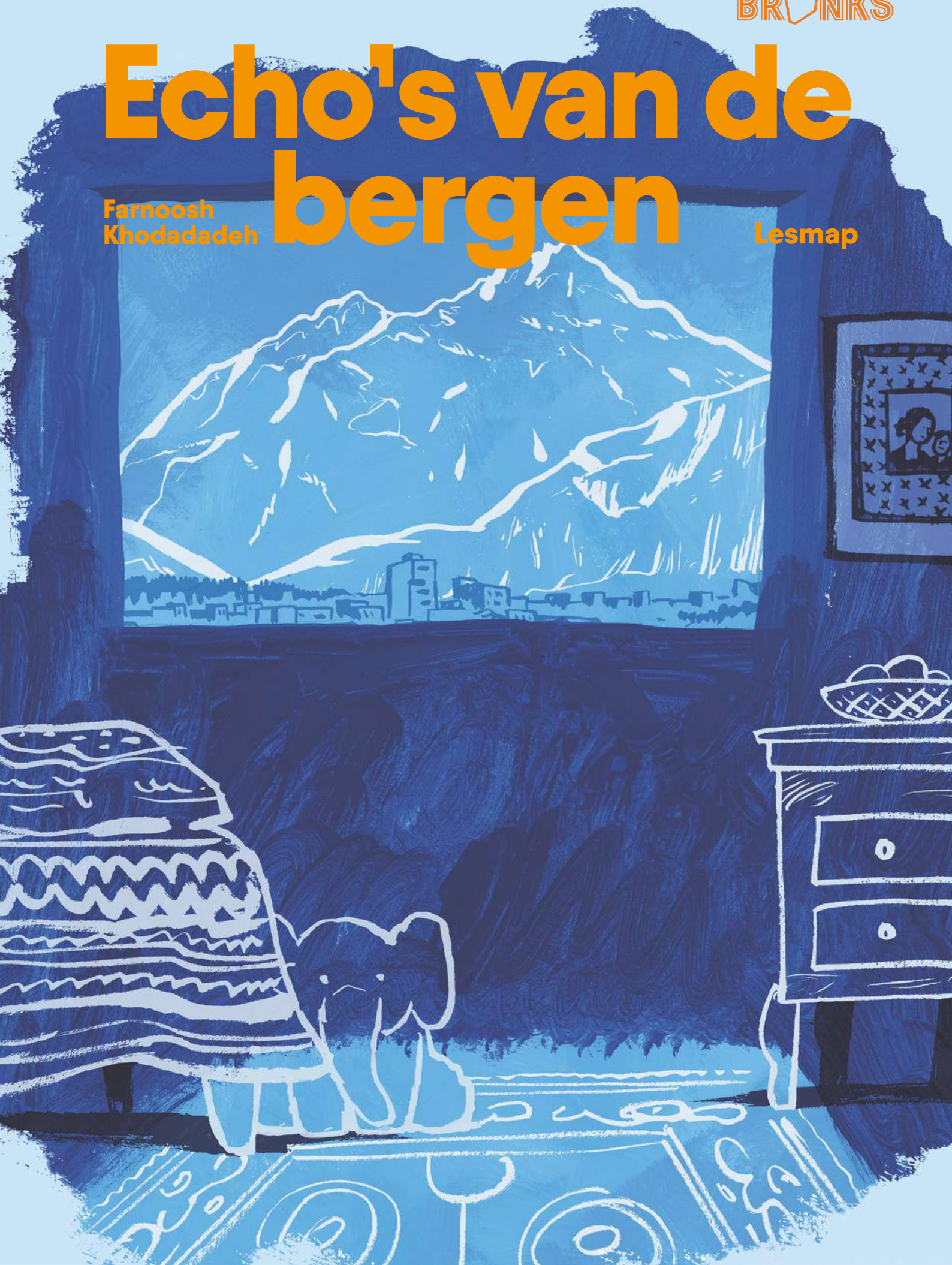

BRONKS

Echo's van de bergen

Farnoosh
Khodadadeh

Lesmap

Echo's van de bergen

Beste leerkrachten,

Binnenkort bezoeken jullie met de klas de voorstelling *Echo's van de bergen*.

Met deze lesmap bezorgen we je graag enkele suggesties om voor én na de voorstelling met de kinderen mee aan de slag te gaan.

Waarom kinderen voorbereiden? Door vooraf even te focussen op enkele thema's of theatrale elementen die verweven zitten in deze creatie, prikkel je hun nieuwsgierigheid.

Zoom liefst ook in op het theaterbezoek op zich. Heeft jouw klas weinig theaterervaring? Of wil je de kinderen nog even herinneren aan de spelregels bij een theaterbezoek? Dan is het zeker de moeite om 'Tips voor een aangenaam theaterbezoek' door te nemen.

Reflecteer ook na de voorstelling op het theaterstuk. Samen met je klas kijk je naar de inhoud, de vorm, de inspiratie en de uitspraken van de voorstelling.

Geef ons gerust achteraf feedback over de voorstelling en/of de lesmap via scholen@bronks.be.

Wij wensen jullie alvast een hele fijne theaterervaring!
Vriendelijke groeten,
het BRONKS-team

Inhoud

3 VOORAF

- 3 Tips voor een aangenaam theaterbezoek
- 4 Bespreek titel, poster en brochuretekst
- 6 Tekst, live muziek en live tekeningen

9 THEMA'S

- 9 Een open boek
- 10 Wat is jouw karakter?
- 11 Iran

12 ACHTERAF

- 12 Bespreek de voorstelling
- 13 Vorm je eigen mening

14 ACHTERGRONDINFO

- 14 Bio's
- 16 Interview met de makers

*** Triggerwarning: oorlog

In de voorstelling blikt Farnoosh terug op een woelige periode in haar kindertijd, gekleurd door de oorlog tussen Iran en Irak in de jaren '80.

Er zitten – zeer beperkt – 'oorlogsgeluiden' in de voorstelling en ze vertelt hoe ze met haar familie moest vluchten naar een andere stad door de bombardementen.

Het geweld wordt beperkt tot geluiden van straaljagers, het vertellen over een schuilkelder, vernielde kamers en gebroken ramen. Er wordt niet gesproken over gewonden of doden.

Kinderen die zelf uit een oorlogssituatie komen, worden best op voorhand op de hoogte gebracht en zitten bijvoorbeeld beter naast de juf of meester voor hun veiligheidsgevoel.

Het theater en de voorstelling kan voor de meeste kinderen wel als veilige ruimte fungeren.

Vooraf

Een theaterbezoek begint niet pas wanneer de lichten in de zaal doven, vooral niet in een schoolsetting. Een goede voorbereiding in de klas maakt de kinderen enthousiast en helpt hen om met een open geest en een frisse blik van de voorstelling te genieten. Daarom geven we graag **tips voor een aangenaam theaterbezoek**.

Overloop de 'gedragscodes' van het theater

Het is belangrijk om kinderen voor te bereiden op hun eigen 'theaterrol': het publiek. Zij kijken vanuit hun stoel naar wat er op de scène gebeurt. Het publiek kan reageren, lachen, wenen, applaudiseren, maar blijft steeds zitten en vertelt niet het hele verhaal (of iets helemaal anders) na aan een buur.

Bespreek het verschil met de bioscoop

Waarom kan je in de bioscoop wel een zakje popcorn oppeuzelen, maar niet tijdens een theatervoorstelling? Vertel hen dat het geluid niet alleen storend is voor mensen om je heen, maar ook voor de acteurs op het podium. In theater is – naast de kwaliteit van het theaterstuk en de acteerprestaties van de acteurs – de interactie tussen het publiek en de acteurs cruciaal voor het slagen van de voorstelling.

Kom ruim op tijd

Voorzie voldoende tijd om nog even naar het toilet te gaan en de jassen en tassen op te bergen.

Vergeet niet je telefoon uit te zetten voor je de zaal binnengaat

Vertel de kinderen dat de zaal even donker zal worden

Leg uit dat de zaallichten zullen doven en de spots op de acteurs zullen branden. Voor sommigen misschien even schrikken, maar het is eigenlijk het perfecte moment om rustig te worden, om je goed in je stoel te nestelen, je zintuigen aan te scherpen en volop te genieten van de voorstelling!

Begeleid de kinderen rustig naar hun stoelen

Leerkrachten zitten best verspreid tussen de kinderen. Zo kunnen ze hen na een intense of luidruchtige scène makkelijker tot rust brengen. Felle reacties horen erbij, maar het is belangrijk dat de aandacht daarna weer snel naar het podium gaat.

Maak geen foto's tijdens de voorstelling

Foto's nemen is storend voor de voorstelling. Wil je toch beeldmateriaal, vraag deze dan achteraf via info@bronks.be.

Vooraf

BESPREEK TITEL, POSTER EN BROCHURETEKST

Vragen

Wat zie je allemaal op de poster?

Met veel blauw en met witte lijnen is een raam getekend met uitzicht op een stad aan de voet van hele hoge bergen. In de kamer staat een kastje en hangt er een kader aan de muur. We zien ook een stukje van een bed. Er ligt een tapijt op de grond en er loopt een mini-olifant rond.

Wat betekent volgens jou de titel Echo's van de bergen?

- Wat is een echo?
- Wat heeft een echo te maken met bergen?
- Kijk nog eens naar de bergen op de poster, zouden die in België liggen, denk je?

Echo's, de weerkaatsing van geluiden, worden in de titel gebruikt in de figuurlijke betekenis, als flarden herinneringen uit het verleden. Herinneringen aan de kindertijd in een ander land.

In de voorstelling zijn herinneringen vaak verbonden aan muziek.

Heb jij ook herinneringen die verbonden zijn aan een specifiek geluid of een lied? Of heb je het met bepaalde geuren? De geur van een gerecht dat je linkt aan een herinnering? *Vb. appeltaart van oma of de geur van de kleerkast in ons vorige huis*

Farnoosh is de naam van het hoofdpersoonage in de voorstelling. Het zijn échte verhalen over haar échte leven in een land met veel bergen.

Welk land kan het zijn?

Een land met veel bergen, woestijnen, een rijke geschiedenis en cultuur, Perzische tapijten, lekker kruidig geurend eten, ... het begint met een I ... Iran!

Bekijk: <https://schooltv.nl/video-item/de-wereld-rond-iran>

Opdracht

Lees samen de brochuretekst op de volgende pagina.

Wat denk je te verwachten?

Het gaat over Farnoosh, ze heeft een kamer die uitkijkt op de berg. De bergen van op de poster. Farnoosh is klein en kan niet stilzitten. Ze heeft een vurig karakter en sommige mensen vinden dat vervelend. Ze kijkt vaak naar buiten en ziet dan haar bergen en sinds een tijdje ook 'stalen vogels'. Soms moet ze met haar familie vluchten van de grote stad tot het weer kalmer wordt...

Wat zouden de 'stalen vogels' kunnen zijn?

Vooraf

DE BROCHURETEKST

Ik ben Farnoosh.
Ik woon in een huis,
aan de voet van een berg,
waar de lucht vervuld is van verhalen
en de muziek van mijn moeder de muren doet zinderen.

Ik ben Farnoosh.
Klein van gestalte, vurig van aard.
Stilzitten ligt me niet. Mijn handen, mijn voeten, mijn gedachten – alles wil vooruit.
Mensen kijken, fluisteren, schudden hun hoofd.
Maar zo ben ik: altijd wild, nooit stil en af en toe een sterke wil.

Ik ben Farnoosh.
Mijn kamer kijkt uit op twee werelden:
de kolossale berg die als een wachter buiten mijn raam staat
en de stalen vogels die al een tijdje voorbij zoeven.
Vaak tuur ik naar buiten,
daar zie ik steeds meer donkere wolken tegen mijn harmonieuze haven botsen.

Telkens de wolken zich dreigend samenvakken,
vluchten mijn familie en ik voor de storm,
wachtend op een zachtere bries,
voordat we terugkeren naar onze grote stad.

Echo's van de bergen is een visuele symfonie waarin livemuziek en illustraties op scène samensmelten.
Een tijdloos verhaal over een meisje dat, te midden van een roerige periode in Iran, worstelt met vragen
rond identiteit en verbondenheid. Waarin de muziek, als de universele echo van het menselijk hart,
klank geeft aan de steeds luider wordende roep om vrede.

CONCEPT/TEKST Farnoosh Khodadadeh en Joris Van den Brande SPEL Farnoosh Khodadadeh LIVE
MUZIEK Shahab Azinmehr, Joachim Thys, Farnoosh Khodadadeh LIVE ILLUSTRATIE Pieter Fannes REGIE
Joris Van den Brande SCENOGRAFIE Tom de With, Joris Van Den Brande en Farnoosh Khodadadeh
KOSTUUMS Valerie Le Roy LICHTONTWERP Thomas Clause GELUID Tom Gaublonne PRODUCTIE
BRONKS, Farnoosh Khodadadeh COPRODUCTIE Ha concerts, De Grote Post, Perpodium MET STEUN
VAN Tax Shelter van de Belgische Federale Overheid via Cronos Invest, Stad Gent

Vooraf

TEKST, LIVE MUZIEK & LIVE ILLUSTRATIES

Vraag

In de voorstelling staan meerdere mensen met verschillende talenten op de scène. Wie zou wat doen denk je? Welke muziekinstrumenten ken je allemaal? Ken je sommige van deze instrumenten?

Vooraf

TEKST, LIVE MUZIEK & LIVE ILLUSTRATIES

Oplossingen & opmerkingen

- Benoem eventuele vooroordelen. Het grootste instrument 'de daf' wordt door de kleinste van de groep gespeeld, een vrouw.
- Je kunt elk instrument leren bespelen dat je wilt! Om een goede muzikant te worden moet je wel veel oefenen. In de voorstelling spelen, zingen en tekenen ze allemaal samen.
- Eén persoon op de foto speelt niet tijdens de voorstelling. Dat is Joris. Hij was wel heel belangrijk tijdens het maken van de voorstelling, wat zou hij gedaan hebben? *Joris is de regisseur.*

Vooraf

TEKST, LIVE MUZIEK & LIVE ILLUSTRATIES

Vraag

Hoe zouden al die instrumenten klinken en hoe bespeel je ze?
Bekijk de minifilmpjes! Klik op de naam of ga naar:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLWmoMGsA5m5ts-CZrOLKReMAFsLiryoZg>

Saxofoon

Bendir

Perzische zang

Setar

Daf

Dwarsfluit

Tar

Tombak

Zumbarak

Thema's

EEN OPEN BOEK?

Klasgesprek

Farnoosh vertelt in de voorstelling heel open over zichzelf en haar jeugd in Iran. Ze spreekt met iedereen die ze tegenkomt en is ook niet verlegen of beschaamd om ook haar moeilijkere momenten met het publiek te delen. Ze zegt van zichzelf : 'Ik ben een open boek.'

- Ben jij ook een open boek?
- Of eerder iemand die niet te veel over zichzelf wil vertellen?
- Zou jij ook het verhaal van jouw leven aan een publiek durven/willen vertellen?
- Welke gebeurtenissen zou je er dan zeker willen insteken?
- Heb je ooit al iets spannend/fantastisch/triestig meegemaakt?
- Welke andere personages dan jijzelf zouden we leren kennen?
- Of zou je het niet willen vertellen, maar er wel tekeningen over willen maken?
- Welk landschap zou er dan zeker bijhoren?
- Welke kleuren zou je dan zeker gebruiken?
- Welke muziek zou passen bij het verhaal van jouw leven?

Thema's

WAT IS JOUW KARAKTER?

Klasgesprek

Doordat Farnoosh een open boek is, komen we in de voorstelling ook haar kleine kantjes te weten. Haar vurige karakter zorgt ervoor dat ze soms in de problemen komt. Sommige mensen zeggen tegen Farnoosh dat ze beter anders kan zijn.

Hoe zou jij je eigen karakter omschrijven? Wat vind je leuk aan jezelf?

Ben je eerder luid of stil, ben je rustig en kalm of net heel actief, toon je veel emoties of hou je ze liever binnenin? Ben je rap boos of triest? Ben je snel een beetje zenuwachtig of angstig of heb jij nooit stress? Ben je soms graag alleen of hou je net van veel gezelschap? Hou je van verandering en nieuwe dingen of eerder van het comfort van gewoontes? Ben je een babbelaar, kan je goed luisteren of nadenken of lach je veel? Geef je veel complimenten of ben je snel jaloers? Wil je graag winnen en kan je tegen je verlies? Ga je rechtdoor of neem je graag omwegen? Ben je meevoelend of kritisch? Serieus of grappig? Streng en doelgericht of eerder chaotisch? ...

Een karaktereigenschap op zich is nooit enkel goed of slecht. De combinatie en de verschillen maken ons allemaal uniek.

- Met welke eigenschappen kwam je al eens in de problemen of vinden anderen soms lastig?
- In welke situatie gebeurde dat?
- In welke situatie kwam die eigenschap net wel heel goed van pas?

Welke dingen zou je soms zelf anders willen doen en wat wil je absoluut nooit veranderen bij jezelf?

En wat zijn jouw talenten?

Farnoosh kan bvb. goed vertellen, muziek spelen en zingen. Hierbij komt haar karakter goed van pas!

Thema's

IRAN

Achtergrond

Een rijke cultuur....

Iran is een land met bergen, woestijnen, een rijke geschiedenis en cultuur, veel muziek en verhalen, kruidige geurende gerechten, ... Farnoosh vertelt in de voorstelling heel open over zichzelf en hoe ze opgroeide in Iran.

Bekijk hier een video over Iran: <https://schooltv.nl/video-item/de-wereld-rond-iran>

... maar ook veel strenge regels en protesten.

In deze korte reportage van Karrewiet, spreekt Armin - ook een acteur en theatermaker die je misschien kent van Hoodie op Ketnet - over de recente problemen en protesten in zijn geboorteland.

<https://www.youtube.com/watch?v=7KRLYJYmwow>

Achteraf

BESPREEK DE VOORSTELLING

Klasgesprek

Wat heb je gezien en gehoord?

- Hoe zag het podium eruit?
- Welke voorwerpen en instrumenten zag je in de voorstelling?
- Hoeveel mensen zag je op de scène en wie deed wat?
- Wie vertelde het verhaal en wie speelde soms ook een personage?
- Wat kan je zeggen over de kleuren in de voorstelling?
- Kwamen alle geluiden uit de instrumenten? Welke niet? De oorlogsgeluiden.
- Wat zag je op de tekeningen?

Klasgesprek

Wat was de inhoud van de voorstelling?

- Over wat ging de voorstelling? Kan je navertellen wat er allemaal gebeurde?
- Hoe zag de kamer van Farnoosh eruit?
- Met welke drie dieren wordt Farnoosh vergeleken?
 - Een vogel
 - Haar vader zegt dat ze nooit haar vleugels mag laten knippen.
 - Het ezeltje
 - Staat voor haar energie, haar wilde, soms impulsieve gedrag en haar standvastigheid.
 - De olifant
 - Blijf altijd jezelf, verander je niet voor anderen.
- Wat waren moeilijke momenten voor Farnoosh om zichzelf te zijn?
 - Toen ze de schuld kreeg van de gebroken luster.
 - Toen ze commentaar kreeg op haar keuze om muziek te spelen samen met mannen door iemand aan de universiteit in Iran.
 - Toen ze commentaar kreeg op haar hoofddoek in België van iemand die zei dat dit niet kon in de zorg.
- Hoe blijft ze toch zichzelf?
 - Ze is altijd muziek blijven spelen, blijven zingen en maakt nu zelfs een voorstelling over haar levensverhaal voor kinderen.
 - Ook zingt ze voor haar patiënten in het ziekenhuis, die zijn gecharmeerd door haar persoonlijkheid.

Achteraf

VORM JE EIGEN MENING

Vraag

- Wat vond je van de voorstelling?
 - Probeer niet gewoon goed of slecht te zeggen, maar vertel vanuit wat je voelde of ervaarde en waarom.
- Wat vond je van de muziek?
- Wat vond je van de tekeningen?
- Welk moment vond je spannend / triest / ontroerend / saai / interessant / grappig / griezelig / moeilijk / verwarrend / mooi / ... ?
- Kwam de inhoud goed tot uiting? Deed het je nadenken over iets? Of was je geraakt door iets?
- Zou je andere mensen aanraden om te gaan kijken naar *Echo's van de bergen*? Waarom wel/niet?

Opdracht

Dieren worden vaak gebruikt om menselijke eigenschappen in de verf te zetten. Kies zelf drie dieren die (stukjes van) jouw karakter zouden kunnen typeren. Denk daarbij ook aan meningen van anderen, bvb je ouders of de leerkracht.

- een sloddervos maar ook een sluwe of listige vos
- een slome schildpad maar evengoed een goedaardige schildpad
- een koppige ezel maar ook een goede helper omdat hij veel last draagt
- een angstige haas, maar evengoed een snelle of haastige haas
- een dartel veulen
- een koele kikker
- een uilskuiken maar evengoed een wijze uil
- een driftkikker
- een bazige haan of een haantje-de-voorste
- een kakelende kip
- een speelse zeehond of een tuimelende dolfijn
- een luie luiaard
- een slingerende actieve aap
- een zacht konijn maar ook een springerig konijn
- een nieuwsgierig stokstaartje
- een stille wijze olifant of net een luid trompetterende olifant
- een zenuwachtige eekhoorn
- een bezig bijtje
- een vlijtige mier

Maak een mooi verhaal waar die drie dieren in voorkomen. Zorg dat hun eigenschappen op een goeie manier worden ingezet. Teken ze alledrie in een cirkel met een kleurrijke achtergrond zoals in de voorstelling. Of zoek foto's van de dieren, knip ze uit en plak ze op je geschilderde cirkel.

V.l.n.r.: Shahab Azinmehr, Farnoosh Khodadadeh, Joris Van den Brande, Joachim Thys en Pieter Fannes

Bio's

Farnoosh Khodadadeh

Farnoosh Khodadadeh groeide op in Iran in een familie waar literatuur en muziek centraal stonden. Sinds haar veertiende bespeelt ze de daf. Tijdens haar studies Engelse letterkunde was ze bestuurslid van het universiteitsmuziekcentrum, gaf ze daflessen en won ze de prijs voor "solo daf" op een muziekfestival in Iran. Na haar verhuis naar België studeerde ze verpleegkunde en werkt ze op de dienst Intensieve Zorg van het UZ Gent.

Bekendheid bij het grote publiek verwierf Farnoosh door Radio Gaga tijdens de covidpandemie, maar in Vlaanderen bouwde ze al eerder een veelzijdige artistieke carrière uit. Ze werkte samen met o.a. Dick Van der Harst, Osama Abdulrasol en Shahab Azinmehr, en creëerde producties zoals *Rumi Passion*, *Het Lied van de Feniks* en *Farnoosh and Friends*. Als zangeres en dafspeler is ze actief in diverse ensembles en eigen projecten, waarbij ze steeds bruggen slaat tussen culturen, verhalen en gemeenschappen. www.farnoosh.be

Shahab Azinmehr

Shahab begon zijn muzikale carrière als vocalist. Later leerde hij dan de tar en setar bespelen. Hij heeft een bachelor in restauratie van historische monumenten en een master in de Perzische muziekuitvoering. Azinmehr was reeds te vinden op heel wat podia tijdens verschillende festivals en concerten en op albums als begeleidend instrumentalist en zanger. Hij is lid van het Orpheus XXI-ensemble onder leiding van maestro Jordi Savall. Zijn eerste individuele album, *Showq-e Mastur*, kwam uit in 2020 en bevat solowerk voor setar. www.shahabazinmehr.com

Joachim Thys

Joachim Thys behaalde een Master in de Muziek aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen. Als saxofonist, fluitist en componist is en was hij actief in tal van muziekgezelschappen, gaande van popmuziek en funk, over diverse Afrikaanse muziekstijlen, balkan en folk, tot jazz, experimentele muziek en vrije improvisatie. Hij toerde in China, D.R. Congo, Zuid-Afrika, Senegal, Japan, Brazilië en Europa. Recent won hij met het ensemble Farfar (flamenco/jazz) de Belgian Worldwide Music Award voor beste album. Daarnaast werkte hij mee aan muziektheaterproducties voor kinderen in Kinshasa in 2011 ('Yoka Mbonda', i.s.m. het Institut National des Arts in Kinshasa) en in 2012 ('Les Busiciens', samenwerking tussen het collectief Les Busiciens en Jeunesse Musicale R.D. Congo). Hij is naast muzikant ook actief als muziekpedagoog.

Pieter Fannes

Pieter Fannes woont sinds vijftien jaar met vrouw en kat in Schaarbeek. Zoontjes Mingus & Astor vervolledigen het gezin. In 2022 bracht hij met bioloog Geert-Jan Roebers het boek "Soortenschat" uit (Gottmer kinderboeken), dat kinderen op speelse wijze wegwijs gemaakt door de natuur die hen omringt. Als live tekenaar werkt Pieter regelmatig samen met jazz- en klassieke muzikanten. Hij tekende "L'Histoire du Soldat" van Stravinsky en met het Orchestre Philharmonique de Liège werkt hij aan een jaarlijkse concertenreeks rond de vier elementen. In 2018 publiceerde hij bij Bries het boek "Live. Jazzconcerten op papier". Hij illustreert kinderboeken voor jonge lezers en werkte als freelancer voor opdrachtgevers als Oxfam Wereldwinkels, Vluchtelingenwerk of De Standaard. In 2019 verdedigde Pieter een doctoraat over de geschiedenis van creativiteit en het onderwijs. Hij is een van de oprichters van de burgerbeweging Heroes for Zero. Zijn werk als illustrator wordt gekenmerkt door een eclectische nieuwsgierigheid en een voorliefde voor penseel en inkt.
www.pieterfannes.com

Joris Van den Brande

Joris Van den Brande studeerde in 2002 af aan het RITS in Brussel en bouwde sindsdien een veelzijdige carrière uit in theater, muziek en televisie. Hij is een vaste gast bij BRONKS, werkte o.a. met KVS, theater antigone, Studio Orka en het paleis en was betrokken bij producties zoals Zolderling (2003), Geef mijn hand terug (2019), Clash (2020), Freedom Club (2022), BLOED (2023), FAUST (2024) en Boze Geesten (2025). Daarnaast werkte hij samen met het Antwerp Symphony Orchestra aan KIDconcerten en speelde hij in tv-reeksen als De Ridder, Over Water en Generatie B. Joris maakt deel uit van het theatercollectief LAZARUS, het huisgezelschap van theater arsenaal in Mechelen.

Interview

Tussen de repetities door schuiven we aan tafel met de ploeg van *Echo's van de bergen*. In de laatste weken naar de première toe blikken Farnoosh Khodadadeh, Shahab Azinmehr, Joachim Thys, Pieter Fannes en Joris Van den Brande terug op hun proces en het kamertje uit hun jeugd.

In *Echo's van de bergen* horen en zien we jouw levensverhaal, Farnoosh. Wanneer, of beter hoe, kreeg je het idee om dit op scène te brengen?

Farnoosh Khodadadeh: Eigenlijk kwam het idee van mijn vriend en illustrator Pieter Fannes. Na de voorstelling *Farnoosh and Friends* zei hij: "Jij hebt een gave om verhalen te vertellen." Oorspronkelijk stelde hij voor om samen een kinderboek te maken, maar ik had ook al het idee om een voorstelling te maken over een fabeltje dat nu verweven is in het stuk. Het verhaal van een olifant die leert dat je vooral jezelf moet blijven om gelukkig te zijn, heeft mij zo geholpen in heel mijn leven en dat wil ik graag doorgeven aan anderen.

Het is een persoonlijk verhaal, en toch voelt het universeel. Hoe komt dat?

Joris Van den Brande: Het gaat over opgroeien, je plek zoeken en jezelf blijven, ook als anderen kritiek hebben. Dat is iets waarin iedereen zich kan herkennen. Het verhaal mengt lichte en donkere momenten, tragiek en warmte van een gezin. En dat is, naast Farnoosh haar verhaal, ook een heel tijdloos iets waarmee ieder kind, ieder mens eigenlijk, te maken krijgt.

Farnoosh: Voor mij zit het universele in de "kamer": je geheime plek als kind, waar je dingen bewaart die je niet deelt. Die zoektocht naar identiteit en authenticiteit herkennen kinderen overal. Een Belgische vriendin vertelde me dat haar dochtertje tegen haar spullen praat, net zoals ik vroeger deed in Iran. Het laat zien dat kinderervaringen, ongeacht cultuur of land, vaak hetzelfde zijn.

"Mijn ouders waren mijn licht"

Farnoosh Khodadadeh

Hoe ga je om met de chaos en tegenstand van een oorlog in je jeugd?

Farnoosh: Mijn ouders waren mijn licht. Ondanks de chaos buiten, creëerden ze binnen warmte en stabiliteit. Dat besef ik nu meer dan ooit: ouders kunnen vleugels beschermen of laten groeien. Dat stuk van de voorstelling gaat misschien nog meer over volwassenen dan kinderen: hoe belangrijk je aanwezigheid is in de ontwikkeling en het zelfvertrouwen van je kind.

Joris: Wat me in de teksten, en eigenlijk de gehele voorstelling, bijzonder treft, is de speelsheid: tussen de ernst en de tegenslag duikt toch altijd het kind in Farnoosh op, dat slecht nieuws met humor weet te keren. Dat geeft het geheel een onverwachte lichtheid en kracht.

Naast jou op scène staan muzikanten Shahab Azinmehr en Joachim Thys. Hoe vonden jullie elkaar muzikaal?

Farnoosh: Shahab is een vaste waarde in mijn leven. En Joachim... die ken ik al jaren. Ik vroeg hem bijna plechtig, alsof ik hem ten huwelijk vroeg: "Wil je mijn broer zijn?" (lacht) Hij voelt echt als mijn Belgische broer. Muzikaal en persoonlijk klikt het enorm.

Joachim Thys: We vertrokken elk uit onze eigen wereld en probeerden elkaar te verstaan. Voor mij ging er een hele nieuwe wereld open door de Iraanse ornamenten, een totaal andere manier van denken over muziek.

Shahab: Ik herinner me nog ons eerste samenspel. Joachim vroeg een akkoord. Ik moest mijn vingers van het ene uiterste naar het andere bewegen op mijn setar – een totale spreidstand! Maar nu gebruik ik dat akkoord zelfs als warming-up.

Joachim: Elke keer als hij me ziet, doen zijn vingers nu spontaan pijn. (lacht)

De muziek is gelukkig niet enkel te beluisteren tijdens de voorstelling.

Vertel.

Farnoosh: Dankzij De Grote Post en extra steun van de stad Gent konden we de muziek opnemen en uitgeven als album. De CD bevat stukken uit de voorstelling en nieuwe composities. Mijn favoriet is Adam: Joachim speelde iets onverwachts op piano, Shahab pikte in, en alles viel op zijn plek. Pure magie. Toen wist ik: hier moet ik poëzie van Rumi gebruiken. Joris en Annelies Verbeke hielpen met de teksten voor het CD-boekje en Pieter zorgde voor de illustraties. Het hele team leefde mee in de productie van de CD.

Pieter, jij illustreert live op scène. Hoe verbeeld je – letterlijk – andermans herinneringen?

Pieter Fannes: Farnoosh vertelt zó zintuiglijk dat er meteen beelden in mijn hoofd ontstaan. Haar vertelstijl – bloemrijk, vol metaforen – voelt heel Iraans aan. Mijn tekeningen sluiten daar verrassend goed bij aan, al lijken ze sterk op wat ik sowieso maak. Het helpt dat ik ooit in Iran ben geweest: details herinner ik me niet meer, maar de sfeer draag ik nog altijd mee. Zo wordt het geen letterlijk beeld van haar herinneringen, maar iets universeels met een herkenbare Iraanse laag.

Wat bracht scenograaf Tom de With mee?

Joris: Tom heeft een sterke blik voor eenvoud. De voorstelling heeft al zoveel lagen – muziek, tekst, beeld – dat je scenografie niet te vol wil maken. Daarom kozen we voor één groot element: een cirkel waarop de tekeningen worden geprojecteerd. Die cirkel symboliseert Farnoosh haar muziekinstrument de daf, het heelal, de oneindigheid van het bestaan. Ze opent nieuwe werelden zonder de verbeelding dicht te schilderen.

Pieter: Voor mij was het ook een uitdaging: tekenen op een cirkel doe je zelden. Het opent nieuwe associaties, zoals symmetrie en oneindigheid. Dat past perfect bij dit verhaal.

Op scène versmelten die verschillende lagen – muziek, de tekeningen en de tekst – tot een groter geheel. Hoe vond je als regisseur daarin een balans, Joris?

Joris: Vanaf het begin voelde ik een klik met Farnoosh en haar verhaal. Zij is de drijvende kracht op scène, de persoon die je volgt. Daarnaast hadden we meteen sterke bouwstenen – tekst, muziek, tekeningen. De vraag werd dan: hoe kunnen we die elementen nog verbeteren én verbinden. Omdat iedereen zo sterk is in wat ze doet, voelde dat eerder als een cadeau dan een moeilijke puzzel.

Farnoosh: Joris werkt poëtisch, sensitief en niet-bedwingend – iedereen wordt op een fijne manier vooruit geholpen. Daarom noem ik hem ook maestro.

Pieter: Dat kan ik beamen. Normaal ben ik niet zo goed in commentaar aanvaarden, maar van Joris neem ik het meteen aan.

Jullie trekken straks door heel Vlaanderen. Wat hopen jullie dat kinderen in de zaal zullen ontdekken?

Farnoosh: Ik hoop dat kinderen zich, op hun eigen manier, in de voorstelling kunnen herkennen – los van waar ze vandaan komen. Kinderen zijn zo eerlijk, je voelt meteen of er een echte verbinding is. Voor mij ligt daar de essentie: dat ik hen kan raken en zij mij terug. Het mooiste wat kan gebeuren, is dat ze iets uit het verhaal spiegelen aan hun eigen leven. Dat ze zien dat, ondanks alle moeilijkheden en het feit dat de wereld soms groter lijkt dan jezelf, je altijd trouw kan blijven aan wie je bent – met je eigenheid, je kracht en vooral: je authenticiteit.

Joris: Dat raakt volgens mij de kern. De voorstelling wil voorbij cultuur of uiterlijkheden kijken. Ik ben ervan overtuigd dat de warmte en de menselijkheid die Farnoosh uitstraalt ook voelbaar zijn in de voorstelling. In een tijd die vaak hard en donker aanvoelt, hoop ik dat die warmte een lichtpunt kan zijn, of troost.

En als we teruggaan naar de anderen hun jeugd: wat was toen jullie 'raam op de wereld', jullie 'kamertje'?

Joris: Voor mij was dat letterlijk een zolderkamertje, hoog boven de straat. Daar zat ik vaak te turen, te dromen. Mijn eerste jeugdvoorstelling Zolderling ging daar zelfs over – mijn eigen kleine Echo's van de bergen. (lacht)

Joachim: Ik denk meteen aan het kalf dat mijn familie hield als half huisdier. Ik lag vaak in de wei op zijn buik, in de zon. Dat is misschien vreemd, maar dat is voor mij pure warmte.

Shahab: Ik herinner me vooral hoe ik op mijn bed lag en naar de wolken keek. En de dichtbundels van mijn vader: ik bladerde erin alsof ik ze begreep, terwijl ik zes was.

Pieter: Ik zat net zoals Joris onder het dak, met een raampje waar ik nét door kon kijken als ik op de verwarming stond. Uren keek ik van op die chauffage naar het café aan de overkant. Tot die chauffage op een dag uit de muur brak... (lacht)

"Ik ben ervan overtuigd dat de warmte en de menselijkheid die Farnoosh uitstraalt ook voelbaar zijn in de voorstelling. In een tijd die vaak hard en donker aanvoelt, hoop ik dat die warmte een lichtpunt kan zijn, of troost."

Joris Van den Brande

